

ע"ש רבינו הקדוש רבי נתן דוד מפארציווא בן רבי יצחק יעקב מביאלא זצוקלה"ה

ביאלא

עיונים וביאורים ודרכי עבודת ה' למעשה בתורת מרן בעל הדברי בינה' זיע"א

הסתפקות - סיפוק!

עומק הדבר הוא, שעל ידי האחיזה בסור מרע ועשה טוב של שתי עניינים אלו - זוכים להתעלות מעל המסך המבדיל של העולם הזה. שהרע מטשטש את האמונה, ומעכיר את ראיית ההשגחה פה בעולם. והצדקה מחדירה את האמונה שהכול מאיתו יתברך.

למעשה, בכדי להגיע למידת הענווה צריך להחזיק באמונה שאין לאדם משל עצמו כלום. ומצוות הצדקה מחזקת את ההשגה הזו. ופגם הברית מרחיק את ההשגה עד למאוד, כיוון שהפגם מגשם את האדם.

הטהרה - ראייה

את העניין שהטהרה נותנת לאדם כוח ראייה, אנו רואים בנביא שהיו קוראים לנביא - 'הרואה' (שמואל א' - ט' ט'). גם מבואר ששאל ביקש משמואל שיאמר לו היכן האתונות.

מסופר שהרה"ק מלובלין אמר - אוי להם לעיניים שקיר פשוט יכול למנוע את הראייה שלהם.

גם על הבעש"ט מסופר שכאשר היו מגיעים להיוועץ עמו, היה מסתכל בחומש או בזוהר - ורק אז עונה.

הפשוט בדבר הוא, שעל ידי שאדם שומר את העיניים שלו - הוא לא מתגשם בחטאים או בתאוות. וכך ההסתר של העולם הזה פחות משפיע עליו. וממילא יש לו כוח לראות מסוף העולם ועד סופו - מחמת שכל העולם הוא מציאות רוחנית.

עבודת ה' למעשה

יש עוד מעלה למי שחי עם האמונה שהכל מאיתו יתברך - ולא מגיע לו כלום. והיא, שמכיוון שהוא מרגיש שעצם המציאות שהוא חי בה - היא מתנה מהש"ת, וזה רצון ה'. ממילא מכיר יותר בחסדי ה' - וכך זוכה לחיות באושר יעילאי.

אך שאדם שמרגיש שמגיע לו - הוא לא מסתפק במה שיש לו. איך זה שלא קיבלתי מספיק שפע?! אני צריך יותר פרנסה! ואפילו ברוחניות, הייתי חייב להתפלל היום יותר חזק. וממילא תמיד קשה לו ומתלונן תדיר.

ה' יזכנו לשפלות באמת. שנוכל לעלות מעלה מעלה בדרגות התורה והיראה עד ביאת גואל צדק ברחמים בב"א.

לדרגת הענווה - צריך להתעלות מעל לצמצום הלזה.

הצדיקים מלמדים אותנו, שעיקר העבודה היא להאמין. שעל ידי כך אפשר להגיע לדרגת הענווה. צריך להתבונן, שבעצם, אין שום מציאות שהאדם פועל פעולות כל שהם; אלא הכל זה מכוחו ובהשגחתו יתברך. כשהאדם יודע שאין בכוחו לעשות כלום אלא הכול מכוחו יתברך, ישיג האדם את דרגת הענווה בשלמות. וכך יתקרב להקב"ה ולתורתו.

כתוב בפסוק: "זוכרת את ה' אלוךך כי הוא הנותן לך כח לעשות חיל" (דברים ח' י"ח).

בתרגום כתב על הפסוק: "ארי הוא יהיב לך עיטא למקני נכסין". התורה מזהירה שאדם ידע שכל ההצלחות שיש לו בעולם הזה - הכל זה רק מהרבש"ע. וזה ענין האמונה כמו שביארנו.

גם במימרא שמביא מרן בעל 'הישועות אברהם' (בראשית תרע"ו) בשם אביו, בעל הדברי בינה, בשם הרה"ק ר' יצחק מווארקא, מבואר שהאמונה מביאה לידי קרבה לתורתנו הקדושה:

כתוב: "בתורתך כתוב לאמר שמע ישראל ה' אלוךינו ה' אחד". פירוש, מה שכתוב בתורה"ק - מביא לידי כך שיאמר: "שמע ישראל". והיינו, יש קשר הדוק בין הדבקות בתורה הק' - לבין האמונה.

צדקה

מצוות הצדקה מסוגלת להביא לידי האמונה - שמביאה לידי קרבת השם.

הביאור בדבר הוא שעל ידי שאדם נותן צדקה; הוא מכניס לעצמו מההרגשה שאין לו משל עצמו כלום, אלא הכול הוא מכוחו יתברך.

חוסר בהירות באמונה

יש דבר שיכול להעכיר מאוד את האמונה. ועל ידי כך האדם לא יוכל להגיע לענווה. זהו פגם הברית.

פגם הברית מגשם מאוד את האדם, ועל כן פחות יכול לתפוס שהכול מאיתו יתברך.

לאדם הטהור יש יותר כוח לראות מעבר להסתרה של העולם. וממילא מרגיש יותר את כבוד ה'. ומרגיש איך שאינו פועל כלום - והכל זה רק הרבש"ע. וע"כ אינו בא לידי גאוה.

אנו רואים אצל 'היהודי הקדוש' זיע"א שקיבל על עצמו עד כדי מסירות נפש מצוות לא תעשה אחת; ומצוות עשה אחת. - לא תעשה: לא תנאף. מצוות עשה: מצוות צדקה.

הענווה - קרבה להש"ת

"ויקרא אל משה וידבר ה' אליו" (ויקרא א' א').

בבעל הטורים כתב, שהאל"ף במילה "ויקרא" זעירא - מחמת שמשם רצה לכתוב "ויקר", כדרך שנאמר בבלעם, כביכול לא התגלה למשה רבינו השי"ת אלא במקרה. ואמר לו הקב"ה לכתוב גם את האל"ף. וכתבה משה רבינו אות זעירא.

את הענין הענווה שמביאה להתקרבות להש"ת אנו רואים ביותר אצל רבינו הרה"ק מרן בעל 'הישועות אברהם' זיע"א.

בחיי אביו הקדוש 'הדברי בינה' הסתיר הישועות אברהם את עצמו לגמרי, במעטה של סוחר יין פשוט.

אפילו אחרי ההסתלקות אביו, כאשר קיים את רצון אביו - שכל בניו הקדושים ינהיגו עדה, הסתיר את עצמו ביותר.

בנו ממשיך דרכו הרה"ק רבי אהרן נתן דוד כותב בהקדמה לספר - וז"ל: "כידוע דרכו בקודש תמיד בחיים חיות, ובמקום גדלותו אתה מוצא ענותנות, שזאת כל מגמתו תמיד - להקטין את עצמו, ולהסתיר מעשיו הטובים בפני בני אדם".

בהערות להקדמת אביו הקדוש הוסיף הרה"ק רבי אהרון נתן דוד עוד: "כן התנהג כ"ק אבי ז"ל, בבחינת "עקב ענוה יראת השם" (משלי כ"ב ד'). ורצה להסתיר את עצמו תמיד, שזה המידה הקדושה - נשתרש עוד מראש יחוסנו - היהודי הקדוש והטהור זיע"ע, שידוע לכל העולם גודל שפלותו וענותנותו. כן כל אבותינו הקדושים אשר יחוסינו נצמח מדוד המלך עליו השלום, והולכים בעקבותיו, שבמקום גדולתם אתה מוצא ענותנותם".

גם זקני, כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, כותב בהקדמה לספה"ק ישועות אברהם, שלכל ספר יש סגולה מיוחדת. והסגולה של הספר 'ישועות אברהם' - הוא להמשיך ענוה ושפלות לאדם. מכיוון שזה היה מדתו של המחבר הקדוש.

ענין זה מלמדנו יסוד חשוב בכל העניין של ההתקרבות להקב"ה. כל מי שמחזיק מעצמו שהוא ראוי להשגות - הקב"ה מתרחק ממנו. אך מי שסובר שהוא לא ראוי לכבוד - הקב"ה נגלה אליו.

אמונה - ענווה

לאחר שאנו יודעים את הענין הגדול בהשגת הענווה, שעל ידי כך מתקרבים לבורא עולם - צריך להבין, מהי הדרך להשיג ענווה.

העולם הזה הוא מלשון העלם. העולם מסתיר לאדם את המציאות של כבוד ה'. בכדי להגיע

העיקר הוא הרצון

ואמר עוד הכתוב "ונשלמה פרים שפתינו בזה מתרץ שאל תתמה על החפץ שיהיה נעשה כזאת לתקן כאן בדבורו לבד שיהי כך נעשה מעשה בשמים ממעל כי מצינו כזאת גבי הקרבנות שארז"ל (מגילה ל"א ע"ב) א"ר אמי אלמלא מעמדות לא נתקיימו שמים וארץ שנאמר אם לא בריתי וכו'.. ועוד אמרו על הפסוק זאת תורת העולה כל העוסק בפ' עולה כאלו הקריב עולה. והכל הוא מטעם מאחר שעוסק הוא בפרשה הזאת ובוחן לבות יודע את אמיתות נקודת לבבו שרצונו מאוד לקיים המעשה ההוא להקריב קרבנו לפני ה' אך שאין בידו לעשות עתה כי אין לנו בית המקדש ולא כהן שיכפר בעדינו הנה שכרו אתו ומחשבתו הטובה הקב"ה מצרפה למעשה ומקבלו באהבה כאלו הקריב עולה:

(סידורו של שבת ח"א שורש ו ענף ב)

כבר אמרנו במה שאומרים במוספין ואת מוסף פלוני נעשה ונקריב לפניך באהבה כמצות רצונך אף שאין לנו מזבח ולא יבנה באותו יום. אך מקודם אומרים מזבח חדש וכו' ושם נעשה וכו' תמידים כסדרם ומוספין כהלכתן והיינו ככתוב בתורה להקריב בפועל הפרים וכבשים וזה כשיהיה מזבח. 'ואת מוסף יום ראש החודש הזה' שאין לנו מזבח ולא קרבן נעשה ונקריב לפניך

באהבה על ידי החשק והאהבה שיש לנו להקריב "ונשלמה פרים שפתינו". וזה כמצות רצונך שהרצון אינו דווקא בהפר ושעיר רק העיקר המכוון שאמר ונעשה רצונו של מקום רחמא ליבא בעי:

(פרי צדיק ראש חודש תמוז אות ד)

על ידי הרצון ממשך חיות לעולם המעשה

ויש על זה ראייה מהתורה שאמרה "זאת התורה לעולה ולחטאת, כל העוסק בתורת עולה כאלו הקריב עולה כו'. והיינו שיעסוק בדיני העולה וישתוקק מתי יבוא לידי ואקיימנה, ועל ידי זה נחשב לו כמעשה, וכמו שכתב האור החיים בפרשה זו "ואת מצותי תשמרו", מלשון "ואביו שמר את הדבר", ע"ש. ולכאורה איך יהיה זה נחשב כעולה וכחטאת, אלא לפי שעיקר חיות עולם המעשה נמשך לעולם מעולמות המחשבה, ממילא העוסק בתורת עולה וההשתוקקות מתקן בעולם המחשבה, וממילא נמשך משם חיות ההוא לעולם המעשה, רק שצוה ה' שגם במעשה יקיימו עולה וחטאת לתקן בעולם המעשה ג"כ, אבל עיקר התיקון הוא בעולם המחשבה, לכן בעת שאי אפשר להקריב הקרבן די במה שמתקיים בעולם המחשבה כי נמשך משם ממילא לעולם המעשה:

(ערבי נחל בחוקתי דרוש ב)

להתפלל במסירות נפש

בשם מו"ז ז"ל על המאמר בתנא דבי אליהו ובמדרש כל האומר פסוק ושחט כו' צפונה לפני ה' הקב"ה זוכר לו עקידת יצחק דכתיב כי יקריב מכם כו' מן הבהמה כו' הבקר כו'. הענין כי צריך להיות הרצון למסור נפשו לה'. רק השי"ת נותן להיות הבהמה תמורת האדם. וזה פעל יצחק אבינו במה שנעקד. והקב"ה קיבל שה חלופו. נמצא עיקר הקרבן הוא מן האדם עכ"ד ז"ל. וזה ענין הסמיכה בכל כחו. דבמחשבה ורצון הוא מוסר נפשו. רק שצריך להיות פעולה במעשה ג"כ. וזה נעשה על ידי הבע"ח. אבל הפנימיות יש גם עתה. לכן תפלות נגד תמידין תיקנום דכתיב "ונשלמה פרים שפתינו". שהדיבור יהי' כמעשה להצטרף עם המסירות נפש במחשבה. דכתיב ואשפוך את נפשי לפני ה' שעיקר התפלה צריך להיות במסירות נפש לה':

תפלה בהתלהבות

ונראה דהנה איתא במדרשות [הובא בתוס' שלהי מנחות] שאחר החורבן מיכאל עומד ומקריב בשמים בכל יום כבשים של אש. ונראה הפירוש שמהתלהבות ורשפי אש שישראל משתוקקין לעבודת קרבנות וקורין הפרשיות בהתלהבות אש, מזה נעשים למעלה כבשי אש ומיכאל מקריבין:

(שם משמואל תרע"ד אחר הכפרות)

יו"ל על ידי קרן ישי זכר דוד' להפצת זכרו ומורשתו של רביה"ק מפאראציווא בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר מביאלא שליט"א בראשות הרה"ג רבי מאיר רבינוביץ שליט"א